

CUPRINS

ABREVIERI	13
------------------------	-----------

INTRODUCERE

CONSIDERAȚII ASUPRA CRIMINALITĂȚII AFACERILOR ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ	15
---	-----------

CAPITOLUL I. CRIMINALITATEA ORGANIZATĂ ȘI VULNERABILITĂȚILE SISTEMULUI FINANCIAR	24
---	-----------

Secțiunea I. Noile vulnerabilități ale sistemelor financiare	24
---	-----------

I. Criza financiară și economică prezent și perspectivă în spațiul european, asiatic și american.....	24
---	----

1. Opinii ale experților – consultant financiar Bogdan Baltazar	25
---	----

1.1. Opinia noastră	28
---------------------------	----

1.2. Studiu de caz. Cazul Kerviel.....	31
--	----

1.3. Contabilitatea în derivă.....	35
------------------------------------	----

II. Criminalitatea afacerilor	36
-------------------------------------	----

1. Opiniile specialiștilor – prof.dr. Daniel Dăianu	42
---	----

1.1. Opinia noastră	43
---------------------------	----

Secțiunea II. Amplificarea vulnerabilităților în industria financiară consecință a evoluției crizei sistemului	48
---	-----------

I. Vulnerabilități specific sistemului economic, financiar și bancar din România.....	48
---	----

II. Tipuri de factori care pot genera crizele financiar bancare.....	54
--	----

2.1. Criza financiară a anilor '30.	56
--	----

2.2. Studiu de caz referitor la criza financiară - Marele Eșec (S.U.A.)	57
---	----

2.3. In loc de concluzii.....	61
-------------------------------	----

CAPITOLUL II. PROTECȚIA JURIDICĂ A INTERESELOR FINANCIARE ALE UNIUNII EUROPENE	67
---	-----------

Secțiunea I. Aspecte generale privind bugetul Uniunii Europene	67
---	-----------

I. Izvoarele și principiile generale ale dreptului bugetar al Uniunii Europene.....	68
---	----

1. Fundamentul juridic al finanțelor publice ale Uniunii Europene.....	68
--	----

1.1. Tratatetele și actele asimilate	68
1.2. Actele derivate din textele de bază	68
2. Principiile care guvernează elaborarea și executarea bugetului Uniunii Europene	70
2.1. Principiul unității bugetare	70
2.2. Principiul universalității bugetare	70
2.3. Principiul anualității bugetare	71
2.4. Principiul specialității bugetare	72
2.5. Principiul echilibrului bugetar	72
2.6. Principiul buneii gestiuni financiare	72
2.7. Transparența bugetară	73
II. Structura generală a bugetului Uniunii Europene	73
1. Veniturile Uniunii Europene	74
1.1. Prelevările agricole la import și cotizațiile în materie de zahăr și izoglucoză	77
1.2. Taxele vamale	77
1.3. Veniturile din TVA	78
1.4. Veniturile complementare din PNB	78
2. Cheltuielile Uniunii Europene	79
2.1. Clasificarea cheltuielilor	80
2.2. Programarea disciplinată a cheltuielilor: perspectivele financiare multianuale	81
III. Executarea bugetului Uniunii Europene	83
IV. Controlul executării bugetului Uniunii Europene	84
1. Controlul a priori: un control financiar intern	84
2. Controlul a posteriori	85
2.1. Controalele efectuate la nivel comunitar	85
2.2. Controlul efectuat la nivel național, lupta împotriva fraudei care afectează intereselor financiare comunitare	86
Secțiunea II. Protecția intereselor financiare comunitare	86
I. Necesitatea protecției penale a intereselor financiare comunitare	86
II. Protecția penală a intereselor financiare comunitare prin instrumente juridice adoptate la nivelul Uniunii Europene	89
III. Protecția intereselor financiare comunitare prin instrumente juridice adoptate la nivelul Uniunii Europene	101
IV. Protecția intereselor financiare comunitare în România	104
1. Cadrul legal și organele cu atribuții în domeniu	104
2. Strategia națională de luptă antifraudă	106
2.1. Aria de cuprindere a intereselor financiare ale Uniunii Europene	107
2.2. Conceptul de fraudă	108

<i>CAPITOLUL III. SISTEMUL INVESTIGATIV ȘI DE COOPERARE PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATerea FRAUDELOR CARE AFECTEAZĂ BUGETUL UNIUNII EUROPENE</i>	110
Secțiunea I. Obstacole în investigarea eficientă a fraudei care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene	113
I. Fragmentarea cooperării pe verticală	114
1. Cooperarea instituțională europeană	114
1.1. Eterogenitatea cadrului de prevenire și combatere a fraudei	115
1.2. OLAF - un organ hibrid pentru prevenirea și combaterea fraudei.....	117
1.3. Atribuțiile de anchetă și de urmărire sui generis ale OLAF	120
2. Consolidarea colaborării pe verticală	121
2.1. Colaborarea între instituțiile comunitare	122
2.2. Compatibilitatea funcției cvasi-jurisdicționale a OLAF cu dreptul național al Statelor Membre.....	123
II. Responsabilitățile reduse ale celor implicați în prevenirea și combaterea fraudei	127
1. Competența Curții de Conturi Europene, inadapată în privința prevenirii și combaterii fraudei care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene.	127
2. Parlamentul European promotor și garant al prevenirii și combaterii fraudei care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene.	133
3. Responsabilitatea juridică a funcționarilor abilitați în combaterea fraudelor	135
3.1. Caracterizarea Statutului funcționarilor europeni însărcinați cu controlul finanțelor europene.....	135
3.2. Responsabilitatea Statelor Membre	139
III. Eficiența redusă a cooperării interguvernamentale	139
1. Complexitatea cooperării pe orizontală.....	139
1.1. Slăbiciunile cooperării orizontale	140
1.2. Cooperarea vamală sub condiție de reciprocitate	146
1.3. Cooperarea polițienească pentru prevenirea și combaterea fraudei care afectează bugetul Uniunii Europene	149
2. Considerații asupra cooperării orizontale.....	153
2.1. Eficiența redusă a instrumentelor interguvernamentale.....	153
2.2. Cooperarea consolidată.....	156
Secțiunea II. Necesitatea unui spațiu judiciar european unit	160
I. Spațiul judiciar european, garant al protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene.....	160
1. Realizarea unui spațiu judiciar european	161
1.1. Ambiguitatea spațiului judiciar european	161
1.2. Originalitatea Eurojust	164

II. Prezent și perspectivă în spațiului judiciar european.....	167
1. Mandatul de Arestare European.....	168
2. Înființarea Parchetului European.....	169
Secțiunea III. Sistemul investigativ național pentru lupta antifraudă	172
I. Instituțiile abilitate cu monitorizarea și controlul financiar-fiscal	173
1. Departamentul pentru Lupta Antifraudă	173
2. Ministerul Finanțelor Publice - Autoritatea Națională de Administrare Fiscală	174
3. Curtea de Conturi a României-Autoritatea de Audit.....	175
II. Instituțiile cu rol investigativ și de cercetare penală.....	175
1. Direcția Națională Anticorupție	175
2. Direcția de Investigare a Fraudelor din Inspectoratul General al Poliției Române	177
<i>CAPITOLUL IV. EXAMEN TEORETIC AL INFRAȚIUNILOR CARE AFECTEAZĂ INTERESELE FINANCIARE ALE UNIUNII EUROPENE: ELEMENTE DE DREPT COMPARAT.....</i>	179
Secțiunea I. Frauda care afectează interesele financiare ale Comunităților Europene	179
I. Obținerea ilegală de fonduri europene	182
1. Incriminarea fraudei în materie de cheltuieli în Statele Membre.....	182
1.1. Frauda comisă prin folosirea sau prezentarea de documente false, inexacte sau incomplete	182
1.2. Frauda comisă prin omisiunea de a furniza datele cerute prin violarea unei obligații specifice	184
2. Incriminarea fraudei în materie de cheltuieli în România.....	185
2.1. Obiectul infracțiunii	186
2.2. Modalități de savârșire	187
2.3. Legătura cu alte infracțiuni	196
II. Diminuarea fondurilor europene.....	197
1. Incriminarea fraudei în materie de venituri în Statele Membre	198
1.1. Frauda comisă prin folosirea sau prezentarea de documente false, inexacte sau incomplete.....	198
1.2. Frauda comisă prin omisiunea de a furniza datele cerute prin violarea unei obligații specifice	201
2. Incriminarea fraudei în materie de venituri în România	201
2.1. Obiectul infracțiunii	202
2.2. Modalități de săvârșire	205
2.3. Legătura cu alte infracțiuni	213
III. Deturnarea de fonduri europene	217

1. Incriminarea deturnării de fonduri sau foloase în Statele Membre.....	217
1.1. Deturnarea fondurilor obținute	217
1.2. Deturnarea unui folos legal obținut	218
2. Incriminarea deturnării de fonduri sau foloase în România.....	219
2.1. Obiectul infracțiunii	220
2.2. Modalități de săvârșire.....	220
2.3. Legătura cu alte infracțiuni	224
Secțiunea II. Alte infracțiuni susceptibile de a aduce atingere	
intereselor financiare ale Comunităților Europene.....	225
I. Neglijența în serviciu în dauna bugetelor Comunităților Europene.....	226
1. Neglijența care prejudiciază interesele financiare comunitare în	
Statele Membre	226
2. Neglijența care prejudiciază interesele financiare comunitare în	
România	227
2.1. Obiectul infracțiunii	228
2.2. Subiecții infracțiunii.....	228
2.3. Modalități de savârșire.....	229
2.4. Forma de vinovăție	231
2.5. Legătura cu alte infracțiuni	231
II. Infracțiuni de corupție.....	232
1. Prevederile comunitare și cele existente în Statele Membre.....	234
1.1. Corupția pasivă	234
1.2. Corupția activă	237
2. Prevederile existente în legislația română.....	237
2.1. Infracțiuni de corupție propriu-zise	238
2.2. Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție	239
2.3. Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție.....	241
 CAPITOLUL V. METODE ȘI TEHNICI DE INVESTIGARE A	
FRAUDEI CARE AFECTEZĂ INTERESELE FINANCIARE ALE	
UNIUNII EUROPENE.	244
Secțiunea I. Culegerea de informații, analiza și valorificarea acestora	244
I. Activitatea de culegere a informațiilor.....	244
1. Importanța informațiilor în activitatea de investigare a fraudei care	
afectează interesele financiare ale Uniunii Europene.....	244
2. Culegerea informațiilor	245
II. Analiza informațiilor.....	249
III. Valorificarea informațiilor.....	254
Secțiunea II. Metode și tehnici utilizate în cadrul investigațiilor	254
I. Inregistrările audio și video, accesarea sistemelor electronice de	
corespondență și interceptarea mijloacelor de comunicare	255

1. Înregistrările audio și video.....	255
2. Accesarea sistemelor electronice de corespondență și interceptarea mijloacelor de comunicare	257
II. Investigarea înscrisurilor.....	262
Secțiunea III. Activitățile de informații și investigații desfășurate de investigatorul sub acoperire.....	265
I. Considerații generale referitoare la investigatorul sub acoperire.....	265
II. Procedura autorizării folosirii investigatorului acoperit	268
Secțiunea IV. Folosirea unităților task-force, a martorului protejat și investigatorului specializat.....	270
I. Martorul protejat	270
II. Investigatorul specializat	273
III. Unitățile task-force	274
Secțiunea V. Controlul financiar-fiscal și supravegherea conturilor bancare și/sau asimilate.....	275
I. Controlul financiar-fiscal și exploatarea informațiilor din documentele de expertiză financiar-contabilă și tehnică	275
II. Supravegherea conturilor bancare și/sau asimilate	281
 <i>CAPITOLUL VI. MANAGEMENTUL STRATEGIC ȘI OPERAȚIONAL AL INVESTIGĂRII FRAUDEI CARE AFECTEAZĂ INTERESELE FINANCIARE ALE UNIUNII EUROPENE.....</i>	
Secțiunea I. Considerații cu privire la managementul investigării fraudei care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene.....	283
I. Managementul strategic al investigării fraudei care prejudiciază interesele financiare ale Uniunii Europene.....	283
1. Managementul strategic al Uniunii Europene.....	284
II. Managementul strategic al României în domeniul investigării fraudei care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene.....	287
Secțiunea II. Managementul operațional al investigării fraudei care prejudiciază interesele financiare ale Uniunii Europene.	295
I. Managementul investigării fraudei de către Oficiul European de Luptă Antifraudă	296
1. Sursele de informații ale OLAF	296
1.1. Informatorii	297
1.2. „WHISTLEBLOWERS”	297
1.3. Martorul	298
1.4. Sursele ocazionale.....	298
1.5. Organele Comunității.....	298
1.6. Statele Membre	298
1.7. Informațiile strategice/serviciile strategice de informații	300
1.8. Structurile operaționale de informații	300

1.9. Informații cu privire la tranzacții financiare suspecte (operațiuni de spălare a banilor).....	300
1.10. Linia telefonică gratuită	300
2. Managementul organizațional-operațional al OLAF	301
3. Procedura OLAF de investigare a fraudei care afectează interesele financiare ale UE.....	303
3.1. Tipuri de cazuri	303
3.2. Condiții specifice pentru desfășurarea investigațiilor și operațiunilor.....	304
3.3. Investigațiile la fața locului, alte inspecții și înregistrarea acestora.....	305
3.4. Audierile și înregistrarea lor	306
3.5. Examinarea tehnică și criminalistică	307
3.6. Transmiterea informațiilor în timpul investigațiilor	307
3.7. Închiderea investigării unui caz	308
3.8. Raportul final al cazului.....	309
II. Managementul investigativ al Departamentului pentru Lupta Antifraudă.....	310
1. Controlul fondurilor comunitare	313
1.1. Controale la fața locului.....	313
1.2 Etapele unui control DLAF.....	314
III. Particularitățile manageriale ale organelor de cercetare penală în ce privește investigarea fraudei care prejudiciază interesele financiare ale UE.	315
1. Activități specifice desfășurate în fazele de documentare și cercetare a fraudelor care afectează interesele UE.	319
2. Schimbul de informații în cadrul managementului investigării fraudei care afectează bugetul UE. Cooperarea interinstitucională	320
2.1. Cooperarea cu instituții/organisme din cadrul Ministerul Finanțelor Publice:.....	320
3. Modalități de savârșire a infracțiunilor	323
BIBLIOGRAFIE.....	325